

Modele one-stop-shop na poziomie regionalnym – doświadczenia UE

Andrzej Rajkiewicz SAPE/FPE

Co to jest one-stop-shop?

Komisja Europejska rozpoczęła wsparcie pilotażowe OSS w ramach inicjatywy „Inteligentne finansowanie inteligentnych budynków” oraz za pośrednictwem „nowej” dyrektywy EPBD w ramach dyrektywy 2018/844/UE (pkt.16)*:

„Punkty kompleksowej obsługi [w oryginale w j.angielskim: one-stop-shop],
które świadczą usługi zintegrowanej renowacji zwiększającej efektywność energetyczną budynku, jak również stosowanie innych środków i inicjatyw, takich jak te, o których mowa w inicjatywie Komisji Europejskiej w zakresie inteligentnego finansowania inteligentnych budynków”

Co to jest one-stop-shop?

Kompleksowa obsługa inwestorów w projektach termomodernizacji budynków w formule one-stop-shop (OSS) to przejrzyste i łatwo dostępne narzędzia doradcze z punktu widzenia klientów oraz innowacyjne modele biznesowe z perspektywy dostawców usług.

OSS pokonuje fragmentację rynku zarówno po stronie popytu, jak i podaży, oferując całościowe rozwiązania renowacyjne obejmujące cały łańcuch funkcji występujących na rynku termomodernizacji budynków.

Złożoność projektu poprawy efektywności energetycznej

Przygotowanie inwestycji

- Analiza potrzeb i możliwości – wariantowy audyt energetyczny
- Analiza wykonalności – studium wykonalności
- Tworzenie zespołu realizacyjnego
- Pozyskiwanie finansowania
- Tworzenie szczegółowych planów realizacyjnych
- Wyłanianie wykonawców

Przeprowadzenie inwestycji

- Wdrożenie struktury zarządzania wykonawstwem i struktury nadzoru
- Realizacja przedsięwzięć modernizacyjnych zgodnie z planem
- Odbiór prac modernizacyjnych i wdrożenie eksploatacyjne

Działania powykonawcze

- Audyt powdrożeniowy
- Rozliczenie zespołów wdrożeniowych
- Wdrożenie monitoringu eksploatacyjnego wdrożonych systemów
- Rozliczenie finansowania

Główne modele biznesowe wsparcia inwestorów projektu poprawy efektywności energetycznej¹

Nazwa modelu	Zakres działań	Przykłady	Odpowiedzialność
POBUDZAJĄCY	<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie korzyści związanych z poprawą efektywności energetycznej • Pomoc we wstępnym określeniu optymalnego zakresu projektu • Szacunkowe określenie korzyści 	<ul style="list-style-type: none"> • Działania informacyjne i edukacyjne we wszystkich grupach społecznych • Obiektywne kalkulatory oszczędności energii w zależności od wybranego zestawu przedsięwzięć 	<ul style="list-style-type: none"> • Skuteczność trudna do określenia • Łatwo mierzalna liczbą udzielonych porad • Trudno mierzalna liczbą podjętych inwestycji • Bez monitoringu efektu
KOORDYNACYJNY	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikacja uczestników projektu poprawy efektywności energetycznej • Walidacja jakości usług świadczonych przez dostawców dóbr i usług 	<ul style="list-style-type: none"> • Skompletowanie w jednym miejscu informacji o wszystkich usługach dobrej jakości niezbędnych do przeprowadzenia projektu poprawy efektywności energetycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak odpowiedzialności za jakościowy rezultat projektu, spoczywa ona na wykonawcy danej usługi

Główne modele biznesowe wsparcia inwestorów projektu poprawy efektywności energetycznej

Nazwa modelu	Zakres działań	Przykłady	Odpowiedzialność
INWESTOR ZASTĘPCZY	Zarządzanie projektem całościowo bądź w wybranym przez inwestora zakresie	<ul style="list-style-type: none"> • Zakontraktowanie prac przygotowawczych • Pozyskanie finansowania • Zakontraktowanie i rozliczenie wykonawców • Rozliczenie finansowania • Wdrożenie monitorowania efektów 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiada za skuteczność projektu i pośrednio za jakość wykonanych prac • Nie w pełni odpowiada za efekty energetyczne
FIRMA ESCO	Przeprowadzenie projektu od powstania potrzeby do jego rozliczenia	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja wszystkich zadań niezbędnych w projekcie 	<ul style="list-style-type: none"> • Pełna odpowiedzialność za jakość i efekt energetyczny • Pełna lub częściowa spłata kosztów projektu z oszczędności

Formy organizacyjno-prawne one-stop-shop

Nazwa formy	Przykłady wdrożenia	Plusy	Minusy
PUBLICZNA WEWNĘTRZNA (jednostka organizacyjna wewnątrz jst)	<p>Miasta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Frederikshavn DK Litoměřice CZ Mantova IT Aradippou CYP <p>Region:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lille FR 	<ul style="list-style-type: none"> Poparcie polityczne ze strony samorządu Bezpośrednia kontrola Możliwe uzyskanie dofinansowania na utworzenie OSS 	<ul style="list-style-type: none"> Mniej aktywna forma Wykluczona dla modelu ESCO Trudności z oddelegowaniem lub znalezieniem personelu Zależność od budżetu jst Słabsza widoczność dla użytkowników
PUBLICZNA ZEWNĘTRZNA (podmioty z udziałem jst celowe, bądź istniejące, typu agencje)	<ul style="list-style-type: none"> Haut de France (Pass Picardie Rénovation⁴) FR Local energy agency of Grand Lyon⁵ FR Extremadura Region Energy Agency (AGENEX) ES Heerlen one-stop-shop NL 	<ul style="list-style-type: none"> Bardziej aktywna forma Szybkie utworzenie lub wykorzystanie istniejącego podmiotu Niezależny budżet Wyraźny sygnał polityczny 	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczona kontrola

Formy organizacyjno-prawne one-stop-shop

Nazwa formy	Przykłady wdrożenia	Plusy	Minusy
<p>PODMIOT PUBLICZNO-PRYWATNY (spółka, fundacja, stowarzyszenie)</p>	<p>Sociétés d'économie mixte' (SEM) we Francji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grand Est Region (Oktave) • Ile de France Region (Ile de France Énergies) • Nouvelle Aquitaine Region (Artéé) 	<ul style="list-style-type: none"> • Udział zasobów prywatnych finansowych i kompetencyjnych • Rozłożone ryzyko inwestycyjne • Wyraźny sygnał polityczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Wydłużony czas i zwiększone koszty utworzenia • Większe wymagania od zarządzających • Konieczność bilansowania kosztów z przychodami
<p>PODMIOTY PRYWATNE (wolnorynkowe lub wybrane przez jst droga zamówień publicznych bądź koncesjonowane przez jst)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty Parity UK • KAW NL • Klimatfastigheter Småland SE 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyłączność niepublicznych zasobów finansowych i kompetencyjnych • Ryzyko inwestycyjne po stronie OSS • Aktywna forma 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak bezpośredniej kontroli • Postawienie „na jednego konia” • Mniejsza stabilność z uwagi na możliwość ograniczania budżetów jst

OSS – jak wdrożyć w Polsce na poziomie regionalnym

- Identyfikacja potrzeb wsparcia (można wykorzystać diagnozy regionalne RoundBaltic w 7 województwach) inwestorów w podejmowaniu projektów poprawy efektywności energetycznej przez właścicieli:
 - Budynków jednorodzinnych
 - Budynków wielorodzinnych
 - Budynków użyteczności publicznej jst
 - MŚP
 - Innej infrastruktury miejskiej
- Decyzja o podjęciu tej działalności i wyborze formy organizacyjno-prawnej
 - przez jst
 - przez podmioty niepubliczne
- Przygotowanie planu działalności, biznes-planu
- Aplikowanie o wsparcie na utworzenie OSS na poziomie regionalnym
- **Wsparcie dla jst niższego szczebla w tworzeniu lokalnych OSS**

Pożądane cechy OSS¹

Organizacja KOI powinna posiadać następujące cechy oraz spełniać wymienione niżej wymagania:

- Sprawdzona kompetencja świadczenia usług w zakresie:
 - przygotowania i przeprowadzenia inwestycji, pozyskania finansowania zewnętrznego, rozliczenia inwestycji i sprawdzenia efektów jej realizacji,
 - zagwarantowania efektu energetycznego założonego na etapie przygotowawczym, zarówno dla prostych jak również kompleksowych projektów inwestycyjnych.
- Budzić zaufanie u inwestorów, instytucji finansujących oraz wśród wykonawców robót.
- Być neutralna (niezależna) wobec dostawców dóbr i usług dla potrzeb realizacji inwestycji.

Pożądane cechy OSS¹

- Posiadać umiejętność i doświadczenie w rozwiązywaniu problemów występujących w procesach inwestycyjnych.
- Posiadać zasoby finansowe i kadrowe do podjęcia się odpowiedzialności za realizację inwestycji oraz osiągnięcie założonych efektów w sensownym okresie po jej zakończeniu / oddaniu do użytkowania.
- Usługę KOI mogą oferować organizacje i podmioty, które brały udział w przeprowadzaniu projektów poprawy efektywności energetycznej, w tym:
 - Zarządcy nieruchomości niepublicznych i publicznych (jst),
 - Agencje energetyczne,
 - Profesjonalni audytorzy energetyczni,
 - Instytucje Otoczenia Biznesu,
 - Przedsiębiorstwa Usług Energetycznych (ESCO).

Schematy lokalnego rynku usług energetycznych do obsługi przez OSS

Wariant 1

Wariant 2

Życzymy powodzenia!